

EXERCITATIONES SCHOLASTICAE IN LOGICAM.

EXERCITATIO I.

¶ An idea sive simplex rei perceptio possit esse falsa?

190 *V*eritas Logica, ut dictum est supra, est convenientia idearum nostrarum cum objecto; & haec etiam dicitur *veritas cognitionis*, unde qualiscumque suerit idea, sive simplex, sive complexa, illius veritas in sola consensione cum re percepta, citra affirmationem, aut negationem consistit. Sed *veritas judicii*, quae *compositionis* dicitur in affirmatione aut negatione sita est. Atque ita *judicium censetur verum*, quum dicit id esse, quod re vera est, vel negat esse, quod non est: *falsum vero si adserinet esse, quod non est, vel negat esse quod est*. His positis,

191 Dico 1: *perceptio aut idea sive simplex, sive complexa potest esse vera*. Prob.: tunc *perceptio dicitur vera*, quia est *objecto suo consentanea*; sed *perceptio sive simplex, sive complexa, potest esse objecto suo consentanea*: ergo. Ptoh. min.: *perceptio montis*, quae est *simplex*, & *perceptio montis praerupti*, quae est *complexa* consentire possunt cum *objectis suis*, seu *rebus perceptis*, ut omnes intelligunt: ergo.

192 Dico 2: *perceptio sive simplex, sive complexa propriè loquendo falsa nungm dici potest*. Prob.: *perceptio falsa propriè loquendo dicenda fore ea, quae objecto perceptio esset dissentanea*, sed *perceptio sive simplex sive complexa non potest dici objecto dissentanea*; nam si *repraesentat rem praesentem* sicuti est, ex. gr. aurum praesente auro, tunc *objecto consentanea est*, ut nemo diffidetur. Quod si *objectum praesens non repraesenteret*, sed *aliquid aliud*, ex. gr. si *praesente orichalcio aurum exhibeat*, vera quidem est auri perceptio, minime orichalcii, adeoque non est falsa orichalci perceptio, sed nulla, seu minimè est orichalci perceptio: ergo *perceptio sive simplex, sive complexa proprio loquendo dici non potest falsa*.

orichalcio aurum exhibeat, vera quidem est auri perceptio, minime orichalcii, adeoque non est falsa orichalci perceptio, sed nulla, seu minimè est orichalci perceptio: ergo *perceptio sive simplex, sive complexa proprio loquendo dici non potest falsa*.

193 Dico 3: *perceptio sive simplex, sive complexa dici potest falsa materialiter*, ut ajunt, & occasione subsequentis judicii. Prob.: ut *perceptio vel idea ita dici possit falsa*, satis est eam esse posse materiam & occasionem judicii falsi; sed *perceptio maximè complexa potest esse materia & occasio subsequentis judicii falsi*: ergo. Prob. min: *perceptio auri praesente orichalcio, esse potest occasio cur judicet aliquis aurum esse id quod tantum est orichalcum*: ergo.

Argumenta solvuntur.

194 Opp. 1: contra 1. *perceptio sive simplex sive complexa nihil adfirmat vel negat*: ergo non potest esse vera. Diff. conseq. non potest esse vera *veritate compositionis*, quae ad *judicium pertinet*. conc.: *veritate simplici aut complexa*, quae est *veritas cognitionis* cum *objecto percepto convenientis*, nego. Secundo: eadem ratio datur ut *perceptio simplex falsa esse negqueat*, quam ut possit esse vera; sed per nos potest esse vera: ergo & falsa. Nego maj. argumenti: nam *tum perceptio esset falsa*, quum *objecto repraesentato & percepto non convenientet*, quod utique nunquam dici potest, in modo ideo est *vera*, quia semper est *objecto repraesentato* *consentanea*, si autem *idea non sit objecto repraesentando* *consentanea* non erit falsa, sed *nulla* ut diximus.

195 Opp. 2: *idea quae non repraesentat objectum sicuti est, est falsa ratione sui, sed idea auri praesente orichalcio non repraesentat objectum sicuti est*: ergo. Diff. min.: non repraesentat sicuti est *objectum*, quod est *praesens*, & quod repraesentandum foret, conc.: non repraesentat *objectum perceptum sicuti est*, nego & conseq. Dices: *perceptio complexa est verum judicium*, *judicatio enim aequivalet*, sed *judicium potest esse falsum*: ergo & *perceptio complexa*. Nego maj.: *perceptio enim sive simplex sit sive complexa nihil adfirmat vel negat*, unde non potest ipsa esse *judicium*, quanvis dicitur ipsi *judicio aequivalere*. Instabis: *perceptio complexa ex. gr. montis aurei, vel baculi fracti tribuit aliquid monti, nempè esse aureum, & detrahit baculo integratatem*; sed *cogitatio quae aliquid alicui subiecto tribuit, aut ab eo detrahit aequivalet judicio*, seu est *verum judicium*: ergo.

196 Dist. min.: cogitatio quae aliquid alicui subiecto tribuit, aut ab eo detrahit per adffirmationem, aut negationem est verum judicium, conc. per conceptionem tantum subiecti simul cum attributo sine adffirmatione, aut negatione: nego. Dicer: perceptio Dei injusti est falsa; ergo aliqua dari potest perceptio falsa. Respondeo negando hypothesis, videlicet dari posse notorem Dei injusti; vel enim nomine Dei intelligitur id quod necessario debet intelligi, nimirum ens summè perfectum, vel non? Si primum, nulla est, vel esse potest perceptio Dei injusti, quia evidens daretur contradictionis; si secundum nihil ad rem facit, quum falsa non sit illa idea quae enti imperfecto injusticeam attribuit. Id ipsum dicimus de iis perceptionibus, quae chymicæ dicuntur; etenim vel nullae sunt si contradictionia involvant, vel sunt veræ si nulla in illis contradictione habeatur, quia congruunt his rebus, quae percipiuntur, et si res illae non existant in rerum natura.

197 Opp. demum: idea debet exprimere id à quo excitatur; sed idea auri quae in nobis excitatur praesente orichalco non exprimit orichalcum: ergo id non exprimit quod debet exprimere: ergo est falsa. Dist. maj.: omnis idea, nego; major pars eorum, concedo. Plurima enim sunt corpora, natura diversa, sed planè similia quoad alias sensibiles qualitates. Certum est autem ex similibus motionibus in organis sensuum factis, esse dem ideas in mente necessariò excitari: ergo impedire nequimus, quin corpora dissimilia similes quandoque ideas in nobis excitant, ac proinde quin aliqua idea rei interdum menti exhibeat, omnino diuersam ab ea, à qua excitatur.

EXERCITATIO II.

¶ Alii omnes ideae originem ducant à sensibus? Philosophorum opiniones exponuntur, & refutantur, nostraq[ue] sententia stabilitur.

198 P Erceptionum duæ species distinguuntur. Prima est intellectio pura, per quam mens extra phantasmaris, aut speciei corporeæ subsidium quidpiam cognoscit, ex. gr. quum percipit te, suas cogitationes, & affectiones, puta gaudium, tristitiam, &c. Ubi observandum, tam per-

perceptionem conscientiam appellari, quia iniarum cogitationum aut affectionum sibi concia est, secumque quodammodo, scit, se cogitare. Altera perceptionis species, dicitur imaginatio, de qua iam dictum. (§. 12.)

199 Ideas omnes ab animo adquiri certissimum est, sed quomodo eas acquirat non satis convenient inter Philosophos: Lucretius (z) putat, ex ipsis rebus objectis, avolare simulacra quaedam, quae sensus ingrediuntur, & motus similes in cœrebro faciunt, & hoc modo mentem ideas adquirere. Quod falso omnino est; nam juxta ipsum, haec idola sunt corpora, quinque continenter à superficiebus avolarent, hæc demum radere tur, & perirent funditus. Praeterea res abstractæ, ut ratiocinationes, & volitiones, &c. intelligi non possent quia ex his simulacra ad sensus non veniunt; at haec experientiae repugnant.

200 Aristotelici nullas admittunt ideas pure intellectuales, sed credunt à corporeis sensibus omnes rerum imagines animum acquirere. Hinc celeberrimum apud illos est effatum illud, (a) nihil est in intellectu quod prius non fuerit in sensu. Eadem sententiam tuerit Gassendus. Mallebranchius (b) putat mentem in Deo, cui est essentialiter conjuncta, tanquam in speculo omnia videre, quod falso est, nam mens non videt in Deo tanquam in speculo. Nam speculum omnibus intuentibus, eandem rem offert: tamen non omnia vident omnes. Indicti ea non vident, quae docti intelligunt. (Vide dicta §. 86.)

201 Cartesiani volunt intellectum nostrum esse potentiam merei passivam, quae non producat ipse suas ideas, sed eas à Deo recipiat. Triplicis vero generis ideas distinguunt, innatas, adventitias, & factitias. Innatas vocant ideas, quae menti nostræ statim ab ortu divinitus impræsae sunt, & à sola prima causa, sine corporis, aut cuiuscumque causæ secundæ subsidio suam habent originem. Adventitias dicunt illas, quae occasione motuum in organis corporeis producuntur. Tales sunt sensations caloris, soni, odoris, &c. Factitias denique vocant ideas, quae in illis, quibus jam mens nostra informata est, componuntur, ut quum aliquis ex idea montis, & idea auri, montem autem simili flagit.

202 De adventitiis, factitiosisque ideis nulla potest esse dubitatio. Verum quod ideas innatas spectat, questionis status non

(z) De Rerum nat. lib. 4. Init, & praesertim §. 703. & seqq.

(a) Aristot. de anima lib. 3. cap. 5. & 8.

(b) Recherche de la Vérité lib. 1. cap. 2.

satis clare exponi solet, ut optime advertit Cl. Jacquier. Si enim hoc nomine intelligent ideas menti perpetuo praesentes, nulla potest esse controversia; Quis enim dixerit aliquam in nobis esse ideam, quam indeferre contemperum? Si autem significare voluerint ideas, quae ante omnem experientiam, omnemque rationacionem semper praestò sunt; nemo sane hujusmodi ideae meminit, de qua ante omnem experientiam, omnemque rationacionem mens cogitaverit.

203 At si per ideas innatas intelligamus notiones illas, quae aliquando sine objectorum externorum occasione, & facili atque expedito rationis usu acquiruntur, *innatas* in hoc tantum sensu ideas dicimus esse admittendas. Et re vera quidem, nihil aliud significari posse vocabulo *idearum innatarum* farebitur is, qui gravissimam hanc quaestionem non ex disputationis aestu, aut definitionis ambiguitate, sed ex proprio conscientiae testimonio expendet. His explicatis sit conclusio contra Peripateticos, & Gassendum, & Lockium.

204 Plures habemus ideas pure intellectuales, quarum alias facili rationis usu acquirimus. Prob.: in iis quae ad animam pertinent, nulla tunc regula adhiberi debet, quam minimum conscientiae testimonium: atqui conscientiae testimonio experimunt nos multa percipere per intellectionem puram absque alla imagine corporea: ergo plures habemus ideas pure intellectuales. Prob. min.: plures menti nostrae obversantur idearum teruni, quae ab omni materia & sensibili qualitate prorsus secretæ sunt, quales sunt ideas *affensus* & *dissensus*, *justitiae*, *intelligentiae*, *Dei*, ergo. Prob. antec.: *affensus* & *dissensus* *justitia*, &c. & alia *idearum nostratum* objecta nullam habent similitudinem cum rebus sensibilibus, nulla qualitate sensibili praedita sunt, nul laque proinde sensatione aut imaginatione repræsentari possunt.

205 Confirmatur conclusio; illae ideae sunt pure intellectuales quarum objecta nec colorata sunt, nec sapida, nec sonora, nec nulla sensibili qualitate affecta, ut ait Sanctus Augustinus, (c) atqui multae sunt ideae quarum objecta nec colorata sunt, & cuiusmodi sunt idea *entis generativi*, idea *Dei*, &c.: ergo dantur ideae pure intellectuales.

Responsiones ad Objecta

206 Opp. 1: si qua sit idea pure intellectualis quae ortum non habeat à sensibus, maximè idea entis generativi, idea *Dei*, &c.:

(c) Lib. ro. Confess. n. 17. alias cap. ro.

&c.; sed istae ideae ortum ducunt à sensibus: ergo. Nego min. quia ens generativum nec coloratum est, nec sapidum, nec ullæ sensibili qualitate praeditum. Sed probabis minorem: idea entis generativi formatur per abstractionem à singularibus, & individuis corporibus; sed singularia corpora sensibus percipiuntur: ergo talis idea ortum dicit à sensibus. Ad probationem dist. maj.: formatur per abstractionem à rebus corporeis & spirituibus, eonc. à rebus corporeis tantum, nego maj. & conseq.

207 Ens generativum dicimus id quod potest existere, itaque eti nulla esse corpora fingeretur, hanc entis ideam formare possimus ex intima operationum mentis nostræ conscientia, et sine ulla ad corpus relatione. Praeterea si haec idea ortum tantum diceret à sensibus non omnia planè entis genera in sua extensione comprehenderet, sed tantum entia corporea, quod rem est falsum. Instabis: Nihil est in intellectu quod prius non fuerit in sensu, ergo ideae omnes ac proinde idea entis generativi pendet à sensibus. Dist. antec. quod prius non fuerit in sensu externo vel interno, conc. in sensu tantum externo, nego antec. & conseq.

208 Duplicem esse *idearum originem*, fatemur: sensum extnum, quo rerum corporearum ideas acquirimus, & sensum internum, quo per mentis adtentioem, ac reflexionem in proprias operationes rerum spiritualium ideas comparamus. Instabis: atqui nihil est in intellectu quod prius non fuerit in sensu extero tantum: ergo falsa est distinctio; Prob. subsumpta: illud prius fuit in sensu externo, quod à nobis non cognoscitur nisi per comparationem cum rebus corporeis; sed res spirituales non cognoscimus, nisi per comparationem cum rebus corporeis: ergo. Prob. min.: Deus est substantia spiritualis, sed Dei nullam habemus ideam, nisi quia sub imagine Venerandi Senis illum nobis repræsentamus: ergo,

209 Respondeo negando minorem: verum quidem est, mentem nostram sine summa cura & adtentione, ideas ab omni pressus labore corporeis expurgare non posse, & hac de causa rudiores homines nihil nisi cum imagine percipiunt. At illae imagines Senis, ex. gr. & juvenis alati non sunt ipsæ Dei, & Angelorum ideae, sed meraphantasia, quae ideas illas comitantur. Nam si nullam aliam Dei ideam haberemus, praeter ideam Venerabilis Senis, omnia quae de Deo formamus judicia, nobis adaptare deberent prorsus falsa, utpote huic ideæ contraria: illa enim judicia falsa esse credimus, quae contraria sunt ideis rerum quas in mente habemus; ideoque non possemus indicare, Deum esse incorporeum, invisibilem, siquidem haec omnia cum idea Venerabilis Senis nulla ratione convenire possunt.

210 Instabis 3.: Apostolus ad Rom. cap. 1 scribit: *invisibilia Dei, per ea quae facta sunt intellecta conspicuntur:* ergo Deus non cognoscitur a nobis nisi per comparationem cum rebus corporeis. Dist. antec.: quatenus ex consideratione rerum corporearum, & spiritualium, recte concludimus, existere supremum omnium Opificem, conc.; quatenus idea Dei sit phantasma quoddam per comparationem cum rebus corporeis formatum, nego. *Cavendum ergo est, ne, ut loquitur ibidem Sanctus Paulus, mutetur gloria incorruptibilis Dei in similitudinem imaginis corruptibilis hominis.*

211 Instabis 4: idea Dei formatur ex ideis perfectionum omnium creaturarum etiam corporearum: ergo idea Dei formatur per comparationem cum rebus corporeis. Dist. antec.: formatur ex ideis perfectionum creaturarum etiam corporearum *eminenter sumptuarum*, conc.: *formaliter sumptuarum*, nego & conseq. Adtributa corporea in idea Dei non includimus formaliter, id est prout sunt in corporibus, sed tantum eminenter, hoc est, modo quodam nobiliore ac sublimiori sine ulla imperfectione, removendo a Deo omnes ideas materiae, divisionis, coloris & ceteras, quae formaliter sumptuae includunt necessariò quadam imperfections, & Enti summo conveire non possunt nisi eminenter.

212 Opp. 2.: si quis nascetur omni sensu orbatus, ita ut neque videret, neque audiret, &c. is sane nullas ideas haberet: ergo non datur ideae pure intellectuales. Nego antec.: mens quippe in ea hypothesi viveret, vita autem mentis in cognitione consistit, hoc est in perceptione intellectus, & inclinatione voluntatis: ergo mens cogitaret. Non cogitaret autem de rebus a se remotis, sed de eis quae praesentes sibi forent, & a quibus commoveretur. *Nihil autem menti magis praefato est, quam ipsa sibi*, ut docet Sanctus Augustinus: ergo se ipsum per quamdam conscientiam cognosceret.

213 Opp. 3. contra secundam conclusionis partem: si aliquae essent ideae, quae facili rationis usu acquirerentur, tales essent ideae Dei, & moralitatis actionum, sed istae non sunt: ergo. Prob. min.: experientia testatur homines nullam Dei, & moralitatis actionum ideam habere, nisi illam ab aliis hominibus quibuscum vivunt, accipiant: ergo tales non sunt ideae Dei & moralitatis actionum, ut facili rationis usu acquirantur. Prob. aprec.: ex duobus exemplis quae ab Academia Regia Parisiensi

referuntur, patet hominem inter ursos educatum, & alterum, qui surdus & mutus fuerat usque ad 24 aetatis suae annum, nullam ideam Dei & moralitatis actionum habuisse, priusquam sermonem cum aliis hominibus misserent, & ab iis ideam illam reciperent: ergo.

214 Ad argumentum respondeo negando minorem, cuius probationem explicamus. Adlata exempla valent duntaxat adversus eos, qui ante omnem attentionem, ideas illas mentibus nostris praestit esse arbitrantur. At quoniam juxta nostram definitionem, ideae innatae non sine aliquo rationis usu percipiuntur tam crassae, ac ferè incredibilis ignorantiae causa haec adferri debet, quod nempe illi homines mentis suae facultates neglexerint, & ad primarium veritatem investigationem non adhibuerint.

EXERCITATIO III.

De praecipuis sensationum legibus.

215 **S**IT conclusio: lex sensationum est, ut quoties ab objecto sensibili mutatione quedam producitur in organo sensorio: rite constituto, toties in anima oriatur sensatio quedam particularis huic mutationi respondens. Prob.: illa sensatio mutationi responderet, quae ad arbitrium nostrum variari non potest; sed mutatione facta in organo sensorio rite constituto non potest ad arbitrium nostrum variari: ergo. Prob. min. quotidiana experientia: si fragor ex. gr. tormenti bellici aurem ferit, illum necessario percipimus, neque sensationem illam in sonum blandiorem mutare possumus: si factor nares occupat efficere nullomodo possumus ut ejus loco, vel odorem suavem, vel factorem minus molestum percipiamus: ergo.

216 Ex hac generali sensationum lege, quatuor regulae colliguntur. I. Si mutatione in eodem organo, eadem est, sensatio quoque in anima eadem esse debet. II. Si contingit, a diversis objectis sensibiliibus tandem in eodem organo sensorio mutationem produci, objecta eadem adaptare debent. III. Si mutatione in organo sensorio diversa est, sensatio quoque in anima diversa esse debet. IV. Hinc si contingat id in objectum diversam in eodem organo mutationem efficere, diversum quoque adaptare debet objectum. Ex his fluunt generalia visionis explicandae principia, & opticarum deceptionum fundamenta.

Solvuntur argumenta.

217 Opp. 1.: plures producuntur in organo sensorio rite constituto mutationes sine ulla animi sensatione; ergo. Prob. antec. dum interdiu caelum iactuemur singulae stellarum luminis radios in oculum constitutum immittunt, quibus stellarum imago in oculo deligitur, ac proinde mutationes in organo sensorio producuntur atque tamen stellas anima non percipit; ergo. Dist. antec. 2. plures producuntur sine sensatione mutationes insufficiens, conc. sufficiens nego. Ad probationem conc. maj. dist. min. anima stellas non percipit interdiu, id est, anima stellarum perceptions debiliorum ab aliis fortioribus non distinguit, conc., nullas habet stellarum perceptions obscuras, nego, & conseq.

218 Non omnis mutatio facta in organo sensorio sufficit ut anima sentiat, sed requiritur, ut mutatio illa ad cerebrum usque transmittatur, & idcirco necessariam esse diximus mutationem factam ab objecto sensibili, hoc est, ab objecto quod mutationem sufficiens in organo sensorio rite constituto produceere possit. Sed instabilius eidem mutationi in eodem organo sensorio factae, non respondet eadem in anima sensatio: ergo. Prob. antec., Sol & Luna dum vertex nostro intimeant, minores videntur, quam proprie horizontem positi, atqui in utroque loco eandem mutationem in eodem oculo producuntur: ergo.

219 Nego antec., & ad probationem dist. min. : eandem mutationem in oculo producuntur conjunctam cum diversis mutationibus aliis in utroque loco, conc. secus nego, & conseq. Phaenomenon ita explicamus. Id enim cito Lunam & Solem in horizonte maiores videri solent quam in meridiano, quia in horizonte simul cum earum imaginibus in oculo pinguntur interjecta corpora terrae et caeli que formis oblongis. At illa objectorum series, dum Sol & Luna in vertice caeli conspicuntur, oculum non adscendent, atque inde est, quod si Solem & Lunam in horizonte per tubum angustum conspicimus, haud maiores videantur, quam in caeli vertice. Dum ergo discimus eadem mutationes in eodem organo factae eandem in anima sensationem respondere, propositione intelligenda est de mutationibus singulis seorsim consideratis.

EXERCITATIO IV.

De veri & falsi criterio.

220 SAEPE observamus tam luculentem & perspicuum in pluribus casibus cognitam nobis esse praedicari cum subiecto convenientiam, ut statim patet, & ad sensum extorqueat. Ex hac summa evidentiâ persuasum nobis est, nullam unquam extitisse hominum sectam, qui de omnibus serio dubitaverit. Quae quum ita sint, quaestione statim non satis intelligere videntur si, qui veritatis criterium investigantes, illud in evidentiâ reponunt, & evidentiâ existere contra Scepticos prolixius demonstrant. Hi quidem sibi singunt hostes quos feriant. Nos vero quaestionem hanc sequenti conclusione explicabimus.

221 Conclusio: ad verum à falso distinguendum sufficiunt regulæ Logicae, nec alio veritatis criterio opus est. Prob. 1. pars: is verum à falso discernit, qd: demonstrat prædicatum subiecto convenire, atqui ad id demonstrandum sufficiunt regulæ Logicae: ergo. Prob. min.: demonstratio constat ex syllogismorum nexus, quorum præmissæ sunt definitiones, axiomata, & propositiones jam demonstratae, sed Logica tradit definitionum regulas, constituit discrimen inter axioma, & propositiones demonstrabiles, delineat formam syllogismorum, ostendit denique modos conjungendi syllogismos &c. : ergo. Prob. 2. pars: si alio veritatis criterio praeter Logicae regulas opus est; regulæ illae ad verum à falso discernendum non sufficiunt; sed illas sufficere demonstravimus: ergo.

222 Veritatis criterium constituunt aliqui in ipsa evidentiâ. Verum ita determinatum non est illud veritatis criterium nam clara perceptio sive evidentiâ, in quoibet causa per regulas Logicae adplicari debet, ita nempe argumentadum est, quid quid clare & distincte percipi potest, illud est verum; sed hoc clare & distincte percipi potest: ergo hoc est verum, id autem fit per regulas Logicae; tradendae ergo sunt regulæ, quarum operi judicari possit, adesse evidentiâ aut veritatem, illae autem sunt regulæ Logicae quini dicuntur ergo, evidentiâ esse veri criterium, res perinde se habet, ac si diceretur, veritatem esse veritatis criterium, quod nugati est.

Reffelluntur opposita.

223 Opp. 1: illud est veritatis criterium quod verum à falso ita secernit, ut veritati ad sensum negare non possimus, sed id praefat evidens, seu quod idem est propositio ita, quidquid clare & distincte percipitur verum est: ergo. Dist. min. & criterium illud non est satis determinatum per se, sed per regulas Logicae, conc., & determinatum est, ita ut Logicae regulis opus non sit, nego & conseq.: Solutio manet explicata. Instab: illud non est veritatis criterium quod alio criterio indiges, sed Logicae regulae alio indigent veritatis criterio, nempe ad demonstrandas Logicae regulas opus est evidentiā; ergo.

224 Dist. min.: opus est evidentiā, quae deinde per Logicae regulas applicari debeat, conc., quae non indigeat, nego. Omnis difficultas evanescit si quaestio status recte intelligatur. Instab: 2: veritatis criterium potest esse principium illuc: impossibile est, idem simul esse, & non esse: ergo praeter regulas Logicae saltem aliquid aliud esse poterit veritatis criterium. Dist. antec.: & propositio demonstranda ad principium illud per regulas Logicae reduci debet, conc. secūs nego. Ad objectionem eadem est, quae ad praecedentem responso.

225 Habetis jam, Adolescentes optimi, Logicae praecepta & quaestiones, quae vobis tanquam maxime utilia propinquimus; quae si pro ingenio vestro, pro discendi cupiditate, uti par est, ad ripueritis, non poenitendum opere piaetum vos facturos esse confidimus. Pauca haec sunt, sed pro aetatis genio satis multa. Plura si vultis, ea legendis auctoribus, quos hactenus commendavimus facili negotio comparabis.

INDEX LOGICAE.

ELEMENTORUM RECENTIORIS PHILOSOPHIAE	
Prolegomena.	pag. 1.
Elementorum Recentioris Philosophiae Pars I. Elementa Logices.	
Cap. I. De Logicae natura & constitutione.	
Cap. II. De natura intellectus humani; deque mentis operationibus.	
Cap. III. Quomodo se habeant sensus ad ideas acquirendas?	8.
Cap. IV. Divisio ideatum.	12.
Cap. V. De ideo singularibus, particularibus, universalibus, ubi de quinque praedicabilibus.	14.
Cap. VI. De Antipraedicamentis, & Cathegoriis Peripateticorum.	15.
Cap. VII. De definitionibus, & divisionibus.	18.
Cap. VIII. De judicis, & propositionibus, deque propositionis materia, forma, quantitate, qualitate, de oppositione, equipollentia, & conversione propositionum.	20.
Cap. IX. De Ratiocinatione, vel syllogismo, & variis argumentationum generibus.	21.
Cap. X. De forma, & figura syllogismi.	23.
Cap. XI. Traditur universale principium dignoscendi, legitimus sit syllogismus, an vitiosus, quin ulla prorsus vulgarium regularum ratio habeatur.	25.
Cap. XII. De fallaciis syllogismi.	26.
LIB. II. De veritate.	28.
Cap. I. De veri & falsi criterio.	30.
Cap. II. De vero probabili, ubi de probabilitate Hermeneutica, Morali, & Physica.	34.
Cap. III. Regulae humanam mentem dirigentes in iis credendis doctrinis, quae tam Divinae, quam humanae auctorati innituntur.	35.
Cap. IV. De possimis errorum causis, aut occasionibus, ac primum de fallaciis sensuum.	36.
Cap. V. De affectibus voluntatis, qui veri adsecutionem impediunt.	41.
Cap. VI. De fallaciis mentis, quae obstant, ne verum inventiamus.	46.
LIB. III. De mediis veritatem inveniendi, communicandi que cum aliis.	52.
Cap. I. De Methodo Logico-analytica, sive inventionis.	Ibid.
	Cap.

Cap. II. De Methodo Logico-synthetica, sive Doctrinae tradendae.	55.
Cap. III. De Methodo studendi.	Ibid.
Cap. IV. De Methodo disputandi.	57.
Communia disputantium.	Ibid.
Opponentis propria.	Ibid.
Respondentis propria.	58.
Cap. V. De Pedantismo philosophico profligando.	Ibid.
EXERCITATIONES SCHOLASTICAE in Logicam.	
EXERCIT. I. ; An idea sive simplex rei perceptio possit esse falsa.	61.
Argumenta solvuntur.	63.
EXERCIT. II. ; An omnes ideae originem ducant à sensibus?	
Philosophorum opiniones exponuntur & refutantur, nostra que sententia stabilitur.	64.
Responsiones ad objecta.	66.
EXERCIT. III. De Praecipuis sensationum legibus.	69.
Solvuntur argumenta.	70.
EXERCIT. IV. De veri & falsi criterio.	71.
Refelluntur opposita.	72.

ELEMENTORUM RECENTIORIS PHILOSOPHIAE

PARS ALTERA.

ELEMENTA METAPHYSICES.